

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования Республики Тыва

Управление образования Администрации Тоджинского кожууна

МБОУ СОШ с.Тоора-Хем им.Л.Б.Чадамба

РАССМОТРЕНО

Руководитель МО

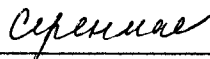

Чоодунай В.В.

Приказ №98
от «31» августа 2023 г.

СОГЛАСОВАНО

Заместитель директора
по УВР

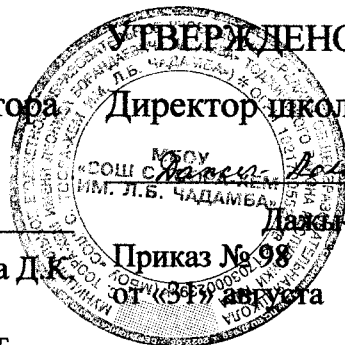

Серенмаа Д.К.

Приказ №98
от «31» августа 2023 г.

УТВЕРЖДЕНО

Директор школы

Дашы-Лама Л.А.

Приказ №98
от «31» августа 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Родной язык»

для обучающихся 2 классов

Учителя: Ярина Роланда Даваевна, учитель начальных классов, первая

Сорокина Татьяна Петровна, учитель начальных классов, первая

Ховалыг Сесек Комбуевна, учитель начальных классов, первая

Куртужек Чойганмаа Баян-ооловна, учитель начальных классов, первая

Монгуш Элина Орлановна, учитель начальных классов, первая

(ФИО учителя, составившего программу, преподаваемый предмет, квалификационная категория)

Тоора-Хем 2023

I. Тайылбыр бижик.

2-ги класстың тыва дыл программазын Тыва Республиканың ниити өөредилгезиниң эге школага 1-4 класстарга тыва дыл талазы-биле күрүне стандарттарына дүүштүр Александра Касхоевна Ойдан-оол, Эртине Деспижековна Ондар, Наталья Чоодуевна Дамбаны-биле тургускан. Ук программа Тыва Республиканың өөредилге, эртем болгаш аныяктар политиказының яамызының өөредилге-методиктиг чөвүлелиниң чөпшээрели-биле чырыкче парлаттынып үндүртүнген.

Өөредиглиг план Э.Д.Ондарның «Методиктиг сүмелериниң» дузазы-биле ажыглаттынмышаан, уругларның шингээди алган билиглерин, мергежилдерин, чаңчылдарын тыва дыл программазының негелделеринге дүүштүр эге класс башкыларына А.А.Алдын-оолдун «Диктантылар болгаш эдертиглер чыындызы»- биле хынаарын сүмелеп турар. Тыва Республиканың ниити өөредилгезиниң национал девискээр кезээ 2-ги класс өөреникчилериниң ниити сайзыралынче, оларның билииниң практиктиг болурунче угланмышаан, программаны тургузарда эртемнииниң, дедараалашкааның, көргүзүтлүүнүң болгаш коммуникативтиг принциптерге даянып база уругларның назы-харын барымдаалап тургаш тургускан.

2-ги класска И.Ч.Эргил-оолдун, Л.Д.Аракчааның, В.Ш.Монгуштуң «Тыва дыл» номун Тыва Республиканың ниити болгаш профессионал ооредилге яамызы бадылап, парладып үндүрген.

II. Тыва дыл программазының ниити характеристиказы.

Эге школага торээн дылды ооредиринин кол сорулгазы уругларнын аас болгаш бижимел чугаазын сайзырадыры, оларнын угаан ажылын сайзырадыры-биле, кижини бооп хевирлеттинери-биле тудуш харылзаалыг. Ол чул дээрге, оореникчилерни эки мозушпынарлыг, идепкейлиг, куш-ажылга ынак, хулээнген херээнге харысаалгалыг хамаатылар болурунга, таварышкан бергелерни бот миннип, ажып эртерин кижизидери, чаа чувени билип алыр чуткул-сонуургалын улам сайзырадыры болур.

Эге класс оореникчилеринин угаан ажылын болгаш чугаазын сайзырадырынын айтырыгларын уре-туннелдиг шийтпирлээринден школага ооренир бугу эртемнерин чедишкинниг шингээди алыры дорт хамаарылгалыг.

Чаартынган программада ооредилге материалдарын класстар аайы-биле хуваарда, чунун-даа мурнунда эртемнин бодунун логиказын барымдаалаан. Оон ынай 7-10 хар назылыг уругларнын назы-хар талазы-биле онзагайларын, оларнын чувени билип алырынга боданыр аргаларынын хире-шаан база ооренип корген.

Эге класстарга тыва дыл курузун система-конйентрастыг принципке ундезилээш, тургусканы ооредилге материалын улуг-улуг кезектеп шингээди алыр органы бээр.

Уруглар эге класстарга фонетиканын, лексиканын, грамматиканын, шын бижилгенин болгаш чугаа сайзырадылгазынын эргежок чугула, эн кол эге билиглерни алып. Олар устуку класстарга ооренир чуулдер-биле тудуш харылзаалыг, тыва дыл эртемнин амгы уеде чедишкннеринге ундезилеттинген бооп турар. Оореникчилернин таныжар эге билиглери: состун фонетиктиг составы, состу слогтарга болгаш уткалыг кезектерге чарары, чугаа кезектеринин барык шуптузу болгаш оларнын эн кол хевирлери, янзылары, домактын чугула кезигуннери, элээн каш шын бижилгенин дурумнери. Ол ышкаш программада состун лексиктиг утказы, состун хой утказы, синонимнер, антонимнер-биле практика кырынга таныжары база кордунген.

III. Программаның унелиг кол угланышкыннары.

«Тыва дыл» деп эртемни эге школанын 2-4 класстарынга ооредирин барымдаалаан кол угланышкыннары:

- Оореникчилернин чогаадыкчы болгаш интеллектуалдыг шаан, бар курлавырын, сундузун, сонуургалын даштыкы хурээлелге, улусчу культурага, торээн дылынга, улусчу педагогикага даянып тургаш сайзырадыр;
- Ал-бодунга, ог-булезинге, торелдеринге, чонунга, социал хурээлелге, кижиторелгетенге, бугу делегейге хундуккел болгаш олар дээш харысаалга оореникчинин сагыш-чурумундан илерээр кылдыр кижизидер;
- Билигнин, шингээдилгенин болгаш дуржулганын, ол ышкаш ооредилгенин янзы-буру хевирлеринин системазын уругларнын этнопсихологтут онзагайларын болгаш назы-харын барымдаалап чедирер;
- Уругларнын айбыл чок чоруун хандырап, мага-бодунун болгаш психиктиг кадыкшылын улусчу дидактика аргалары-биле камгалаар, быжыктырап;
- Уругнун бот-тускайлан онзагайларын кадагалаар болгаш анаа деткимче коргузер.

2-ги класска тыва дылды ооредириниң кол сорулгалары:

1. Уругларны медеделди-биле шын номчуур, бижиир болгаш шын чугааланыр кылдыр ооредир;
2. Оларга торээн дыл болгаш литература талазы-биле эге билиглерни бээр;
3. Уругларны ном ажыглаарынга чаңчыктырап болгаш оларның дылга сонуургалын, номчулгаже болгаш билиглерже чүткүлүн хайныктырап;
4. Номчулга болгаш бижилге-биле холбаштыр бойдушту, ниитилел амыдыралын хайгаараарынга ундезилээш, өореникчилерни материалистиг узел-бодал-биле чепсеглээр;
5. Уругларны мораль болгаш этика талазы-биле кижизидер;
6. Ооренип турар чүүлдерни сайгарып, болүктеп деннеп, түннеп билиринге, оларның иштинден кол болгаш чугула чуулдерни тып, тайылбырлаарынга оореникчилерни чаңчыктырап.

IV. Бот-тускайлан, предметтиг, метапредметтиг хевирлеттинери.

2-ги класска тыва дыл программазын шингээткенинин түннелинде:

Оореникчилерниң бот-тускайлан хевирлеттинген турары:

- Торээн дылывыс харылзажырынын база мээ-меделеливисниң шынарын коргүзеринин колчепсээ;
- Торээн дыл национал культуравыстың кол болуушкуну;

- Сагыш-сеткилди, бодалдарны илередиринге дылдың бай-байлаан, уран-чечен аргаларын чоптүг ажыглап билири.;
- Торээн дылын улаштыр оорениринге сонуургалын оттулары;
- Аас болгаш бижимел чугаага дылдың уран-чечен аргаларын чедимчелиг ажыглап билири.

Оореникчилерниң билииниң хевирлеттинери:

- Торээн дылын сайзырадырынга. ону кадагалап арттырырынга оореникчинин бот киржилгези;
- Аас чугаага дылдың уран-чечен аргаларын эстетиктиг талазынче угландыраы.

Оореникчилерниң предметтиг хевирлеттинген турары:

- Чаа материалды ханы билип алырынче угланган ажылдарны; номчулга, бижилге, уругларны янзы-бүрү бот- ажылдары, чугаасайзырадылгазы.
- Уннер болгаш ужуктерни ылгап билири.
- Ажык болгаш ажык эвес уннерни ылгап билири.
- Состерни слогтарга чарары.
- Состү шын кужуруп билири.
- Алфавитте ужуктерниң туружун болгаш ооң уjur-дузанын билири.
  - Медээ, айтырыг, кыйгырыг домактарын ылгап болгаш чогаадып билири.
  - Домактын чугула кежигуннерин тып болгаш шыйып билири.
  - Кым? чүү? кымнар? чүлөр? кандыг? чүлүг? канчап тур? деп айтырыгларны ылгап билири.
- Сюжеттиг чуруктар-биле чугаа сайзырадырының ажылдарын чорудары.
- Домак болгаш харылзаалыг чугааны ылгап билири.
- 40-70 хире состен тургустунган эдертигни бижиири.

Оореникчилернин билиинин хевирлеттинери:

- Торээн дылының бугу уннерин болгаш ужуктерин, оларның кол ылгалын билген уjurлуг.
- Состерде уннерни ылгап, оларның туружун тодарадып билир.
- Ажык, ажык эвес уннерни болгаш ужуктерни, кыска, узун ажык уннерни болгаш ужуктерни бот-боттарындан ылгап шыдаар.
- Домактарның болгаш состерниң анализ-синтезтиг сайгарылгазын кылып, домактардан состерни ылгап тывар.
- Состерни слогтарга чарып болгаш слог аайы-биле кожуруп билир.
- Алфавиттиң ужуктерин, оларның туружун билир.
- Домактарның чугула кежигуннерин тып болгаш шыйып билир.

-Бижимел болгаш парламал шриффт-биле бижиттинген состерни, домактарны иштинде слогтап адап тура, шын дүжүрүп бижири.

-Домак эгезинге улуг үжүктү бижиир, соолунге улуг секти, айтырыг, кыйгырыг демдектерин херек таварылгаларда салып билир.

- Хуу чүве аттарынга улуг ужук бижиир.

- Торел состерни болүктөп, тып билир болгаш дазылын ангылап билир.

- Кым? чүү? кымнар? чулер? кандыг? чүлүг? канчап тур? деп айтырыгларны ылгап билир.

- Харылзаалыг чугаа тургузуп билир.

- 40-70 состен тургустунган эдэртигни бижип билир.

Оореникчилерниң метапредметтиг хевирлеттинген турары:

А) Ушкарып-башкараарынын:

Чогуур деннелге хевирлеттинген турар ужурлуг чүүлдери:

- Ооренип турар эртеминин тема, болүк аайы-биле кол сорулгаларын, утказын угаап билири;

- Башкынын удуртулгазы-биле бердинген даалгаларны күүседип ооренири;

-бот хыналданы, удур-дедир хыналданы болгаш орфографтыг,пунктуациалыг частырыгларны тып билирин боттандыраар.

Оореникчилерниң хевирлеттинген турары:

- Ооренген темазынга алган билиглерин түннөп болгаш үнөлөп билирин боттандыраары;

- Тыва дылдын негелдери-биле өөренип алган дүрүмнерин ажыглап билири.

Б)Ханы билип алыышкын:

Чогуур деннелге хевирлеттинген турар ужурлуг чуулдери:

- Ооредилге даалгаларын күүседип турар үеде херек ужурлуг медээлерни немелде номнар, статьялар болгаш энциклопедиялардан тып билири;

- бодунун назы-харынга дүүштүр янзы-буру словарьларга, справочниктерга даянып билири;

- дылдын негелдерин күүседирде янзы-бүүру схемаларны, модельдерни, символ-демдектерни ажыглап билири

- белен таблицаларны, схемаларны, созүглелдерни немээри

- дылдын адырлары: үн. үжүк, сос тургузуу, чугаа кезээ, домак кежигүнү, бодүүн домак дугайында алган билиглерин деннеп, болүктөп, тып, ажыглап билири;

- алган билиглерин план болгаш таблица дузазы-биле системажыдып, болүктөп, түннөп билири;

- состе орфограммаларны янзы-бүрү аргалар-биле хынап билири;

- номчаан созүглелдериниң кол утказын ылгап үндүрери;

- бодунун чугаазын тода болгаш билдингир кылдыр дыңнакчыга дамчыдып билири;

Оореникчилерниңбилииниң хевирлеттинген турары болгаш ооренип алып аргалары:

- Библиотека болгаш Интернет дузазы-биле херек билиглерни тып, ажыглап билири;
- Аас болгаш бижимел чугааны шын болгаш медреселдиги-биле тургузуп билири;
- Болуушкуннарны логиктиг (бодамчалыг) сайгарылгага даянып дамчыдып билири;
- Алган медээлерни сайгарып, критикалап билири;

В) Коммуникативтиг

Чогуур деннелге хевирлеттинген турар ужурулуг чүүлдери:

- аас чугаага диалогту ажыглап билири;
- ангы-ангы бодалдарны ооренип, сайгарып билири болгаш чаңгыс аай түннелге келиринге өөредери;
- бот туружун болгаш бодалын быжыглап чаңчыгары;
- билдинмес чүүлдеринге айтырыгларны салып билири;
- коммуникативтиг сорулгаларны шиитпирлээринге дылдың аргаларын чедимчелиг ажыглаары;

Оореникчилерниңбилиглериниң хевирлеттинген турары болгаш ооренип алып аргалары:

- коммуникативтиг сорулгаларны дыңнакчыга тода, дорт, дес-дараалашкаа-биле медээни, билигни чедирери;
- удур-дедир хыналда үезинде бот-боттарынга дузаны үезинде чедирип билири болгаш коммуникативтиг сорулгаларны шиитпирлээринге дылдың аргаларын чедимчелиг ажыглаары

1-4 класстарга торээн дыл устуку класстарга ооренир тыва дыл болгаш литература эртемнериниң белеткел чадазы болбушаан, колдуунда-ла практиктиг сорулгаларны чедип алырынче угланган.

Тыва дылдың календар-тематиктиг планнаашкыны 2 класс (Неделяда 3 шак)

№	Кичээлдин темазы	Шагы	Кичээлдин хевири	Башкынын ажыл чорудулгазы	Оореникчинин ажыл чорудулгазы	Универсалдыг ооредилгенин ажыл-чорудулгазы (УУД)	Ай хуну	
							план	факт
1.	Бирги класска ооренгенмчуулдерин катаптаары. Домак. Ун, ужук	1	Катаптаашкын	1-ги класска домак, ун, ужук дугайында билиглерин катаптаар Аас болгаш бижимел чугаа. Аас чугааны дыңнап билири. Бижикке домакты шын бижип билири	Билири: домак дугайында болгаш оон хевирлерин; аас чугаадан домакты ылгаары, бижикке шын илередири; Кылып билири: Айтырыгларда кирип турар сөстөрни ажыглап тургаш, домактарны шын тургузуп билири, сөстөрни слогтарга чарары; домактарныё шын бижиириниё дурумнери	Домак состерден, состер уннерден, ужуктерден тургустунар. Домак болгаш оон хевирлеринин дугайында билиг; аас чугаадан домакты ылгаары, бижикке шын илередири		
2.	Домак болгаш сос. Домак схемазы.	1	Чаа тема	Домак болгаш сос дугайында билирин катаптаары	Билири: домак дугайында болгаш оон хевирлерин; аас чугаадан домакты ылгаары, бижикке шын илередири; Кылып билири: Айтырыгларда кирип турар сөстөрни ажыглап тургаш, домактарны шын тургузуп билири, сөстөрни слогтарга чарары; домактарныё шын бижиириниё дурумнери	Домак дугайында болгаш оон хевирлерин; аас чугаадан домакты ылгаары, бижикке шын илередири		
3.	Домактарны шын	1	Чаа тем	Домактарны шын	Билири: домак дугайында	Домактарны шын		

	тургузары			тургузуп ооредир, сөстөрнү слогтарга чарары	болгаш оон хевирлерин; аас чугаадан домакты ылгаары, бижикке шын илередири; Кылып билири: Айтырыгларда кирип турар сөстөрнү ажыглап тургаш, домактарны шын тургузуп билири, сөстөрнү слогтарга чарары; домактарныё шын бижирииниё дурумнери	тургузуп, сөстөрнү слогтарга чарып билири		
4.	Хыналда диктант «Жышка белен» ар 33	1	Билиин хынаары	Ооренип эрткен чүүлүн быжыглаарынга диктант бижидери	Билири: домак дугайында болгаш оон хевирлерин; аас чугаадан домакты ылгаары, бижикке шын илередири; Кылып билири: Айтырыгларда кирип турар сөстөрнү ажыглап тургаш, домактарны шын тургузуп билири, сөстөрнү слогтарга чарары; домактарныё шын бижирииниё дурумнери	Диктантыны шын, частырыглар чокка бижириин чедип алыры		
5.	Частрыглар-биле ажыл. Ажык уннер болгаш ужултер	1	Чаа тема	Ажык уннернин үжүктөрүн сактып алыры, оларны шын адап, ажык эвес үжүктөрдөн тода ылгап ооредир, үн анализин кылдыртыр;	Билири: Ажык болгаш ажык эвес уннерни билири, сөстөрнүн утказын ылгаарынга уннернин ролу. Кылып билири: /н-ужук анализин кууседип билири, уннерни болгаш	Ажык болгаш ажык эвес уннерни билири, сөстөрнүн утказын ылгаарынга уннернин ролу		
6.	Ажык уннер болгаш ужултер	1	Катаптаа шкын					
7.	Ажык уннер болгаш ужултер	1	Катаптаа шкын					

				состернин шын адалгазын хайгаараарын сайзырадыр; кeжээ чорукка кижизидер	ужуктерни ылгап билири.			
8.	Кыска болгаш узун ажык уннер	1	катаптааш кын	Узун, кыска ажык уннерни ылгап билири, бижикке оларны шын илередири, узадыр адаар ажык уннуг сөске чаңгыс узун слог болур дээрзин практиктиг таныжылга; уругларнын чугаазын сайзырадыры	Билири: Ажык болгаш ажык эвес уннерни билири, состерниё утказын ылгаарынга уннерниё ролю. Кылып билири: ун-ужук анализин кууседип билири, уннерни болгаш ужуктерни ылгап билири.	Ажык уннерни адалгазынын аайы-биле ылгап билири; кыска болгаш узун ажык уннерни сөстөргө шын бижиирин билири		
9.	Кыска болгаш узун ажык уннер	1	катаптааш кын	Узун, кыска ажык уннерни ылгап билири, бижикке оларны шын илередири, узадыр адаар ажык уннуг сөске чаңгыс узун слог болур дээрзин практиктиг таныжылга; уругларнын чугаазын сайзырадыры	Билири: Ажык болгаш ажык эвес уннерни билири, состерниё утказын ылгаарынга уннерниё ролю. Кылып билири: ун-ужук анализин кууседип билири, уннерни болгаш ужуктерни ылгап билири.	Ажык уннерни адалгазынын аайы-биле ылгап билири; кыска болгаш узун ажык уннерни сөстөргө шын бижиирин билири		
10.	Ч/с. Онаалгалыг дужуруп бижилге «Оол уругнун сагыыр чуулдери» ар 19.	1	Чугаа сайзырад ылгазы	Самбырадан чазыг чокка дужуруп бижиирин чедип алыры	Билири: Ажык уннерни адалгазынын аайы-биле ылгап билири. Кылып билири: Кыска болгаш узун ажык уннерни сөстөргө шын бижиيري.	Ужуктерни шын тудуштуруп билири		
11.	Частырыглар-биде ажыл. Ок-биле адаар ажык уннерлиг состер	1	Чаа тема	Кадыг демдек кирген ок-биле адаар ажык уннерлиг состерни кыска болгаш узун ажык уннерден ылгаары, шын	Билири: Ажык уннерни адалгазынын аайы-биле ылгап билири, бижикке шын демдеглээри. Кылып билири: Ажык	Ажык уннерни адалгазынын аайы-биле ылгап билири, бижикке шын демдеглээри. Ажык уннернин		
12.	Ок-биле адаар	1	Катаптаа	ылгаары, шын	Кылып билири: Ажык	Ажык уннернин		

	ажык уннерлиг состер		шкын	номчуп өөредери, Аьт, каьт, эьт, оьт деп сөстөрни айтырыглар дузазы- биле оскертип тургаш, шын бижилгезин быжыглаар. Сагынгырын, кичээнгейин, чугаазын сайзырадыр. Эки аажы-чанга кижизидер.	уннернин ужуктеринин соонга кадыг демдек кирип турар 9 состу шингээдири.	ужуктериниң соонга кадыг демдек кирип турар 9 состу билири, шингээ-дири		
13.	Ч/с. Тест. Ок-биле адаар ажык уннерлиг состер	1	Чугаа сайзырад ылгазы	Ок-биле адаар ажык уннуг состерге билиин хынаары- биле практиктиг ажыл кууседир.	Билири: +оренген дурумнерин практика кырынга ажыглап билири. Кылып билири: Бодунун ажылын хынааш, унелеп билири.	Ок-биле адаар ажык уннерлиг 9 состу билири, шын бижилгеzi.		
14.	Диктант «Каьт» ар.38	1	Билиин хынаары	Кыска болгаш узун ажык уннерге өөренип эрткен чуулун быжыглаарынга диктант бижидери	Билири: Ажык уннерни адалгазынын аайы-биле ылгап билири. Кылып билири: Кыска болгаш узун ажык уннерни состерге шын бижири.	Диктантыны шын, частырыглар чокка бижиirin чедип алыры		
15.	Частырыглар- биле ажыл.. Ажык эвес уннер болгаш ужуктер	1	катаптааш кын	Ажык эвес уннун ужуктерин ажык уннун ужуктеринден ылгап билири, ажык эвес уннер ыткыр	Билири: Ыткыр болгаш дулей ажык эвес уннерни ылгап билири. Кылып билири: Сос эгезинге ажык эвес	Ыткыр болгаш дулей ажык эвес уннерни ылгап билири. Сос эгезинге ажык		
16.	Ажык эвес уннер	1	катаптааш					

	болгаш ужулкер		кын	болгаш дүлей болурун билиндирер; кичээнгейин сайзырадыр; төрээн черинге ынаан чанчыктырар.	уннернин ужулкерин шын бижири (эжеш ажык эвес уннер)	эвес уннернин ужулкерин шын бижири (эжеш ажык эвес уннер).		
17.	Эгезинде д-т кирген сосер	1	Чаа тема	Дулей болгаш ыткыр т-д деп ужулкер сос эгезинге киргенде, шын адап ооредир, уннерни адаар аянын уругларга билиндирер	Билири: Сос эгезинге т-д-ны шын номчуп, адап билири. Кылып билири: Сосернин адалгазын болгаш бижилгезин деенеп билири.	Сос эгезинге т-д-ны шын адап, номчуп, бижип билири.		
18.	Т –биле эгелен бижиир тыва, туман, тайга, тур, тын деп сосер	1	Чаа тема	Чаңчыл ёзугаар эгезинге т деп ужул бижиир сосер болгаш олардан укталган сосер-биле таныштырар; уннернин адаар аянын оореникчилерге билиндирер	Билири: Сосерден домактар тургузуп билири. Кылып билири: Чаңчылчаан т деп ужул-биле бижиир сосерге даянып олардан укталган сосерни тургузуп билири.	Т деп ужул-биле бижиир сосерге даянып, олардан укталган сосерни тургузуп билири		
19.	Ч/с. Тест. Т-д кирген сосер	1	Чугаа сайзырад ылгазы	Т-д кирген сосерге билиин хынаары-биле практиктиг ажыл кууседир.	Билири: +оренген дурумнерин практика кырынга ажыглап билири. Кылып билири: Бодунун ажылын хынааш, унелеп билири.	Т-д кирген сосерни билири, шын бижилгези.		

20.	Эгезинде п-б кирген сөстөр	1	Чаа тема	Дулей болгаш ыткыр п-б деп уннерни сос эгезинге шын адап, бижикке шын илередип ооредири, найыралдыг чорукка кижизидери	Билири: Сөстөр эгезинге п-б деп ужуктерни ажыглаарын ылгап билири. Кылып билири: Хой сек орнунга тааржыр ужукту кирип бижири, ажыглаанын тайылбырлап билири.	Сөстөр эгезинге п-б депужуктерни ажыглаарын ылгап билири		
21.	Эгезинде к-х кирген сөстөр	1	Чаа тема	К-х деп уннерни сос эгезинге турда ылгап билири, оларны шын адап, бижикке шын хереглээри, чугаазын сайзырадыры, чараш чуулге кижизидери	Билири: Чурукта чувелерни аттарын шын адаары, номда созуглелди, домактарны номчууру. Кылып билири: к-х деп эжеш ажык эвес уннерни ылгап билири.	К-х деп эжеш ажык эвес уннерни ылгап билири		
22.	Диктант «Ооренип ал» ар.44	1	Билиин хынаары	Эгезинде к-х ужуктерлиг сөстөргө алган билиглерин хынаары, камныг болурунга кижизидери.	Билири: ооренген дурумнерин практика кырынга ажылап билири. Кылып билири: Бодунун ажылын хынааш, унелеп билири.	Дыннап бижип билири		
23.	Частырыглар- биле ажыл Эгезинде к-х кирген сөстөр	1	Катаптаа шкын	К-х деп уннерни сос эгезинге турда ылгап билири, оларны шын адап, бижикке шын хереглээри, чугаазын сайзырадыры, чараш чуулге кижизидери	Билири: Чурукта чувелерни аттарын шын адаары, номда созуглелди, домактарны номчууру. Кылып билири: к-х деп эжеш ажык эвес уннерни ылгап билири.	К-х деп эжеш ажык эвес уннерни ылгап билири		
24.	Ф, ц, щ, деп уннерлиг ужуктер	1	Чаа тема	Ф, ц, щ деп уннер, ужуктер кирген орус дылдан улегерлеп алган сөстөрни	Билири: Аас-биле домактар чогаадып билири, уннер болгаш ужуктерни ылгап билири.	Ф, ц, щ деп уннер, ужуктер кирген орус дылдан улегерлеп алган сөстөрни		

				өөредири, шын бижиирин чедип алыры, дыл-домаан сайзырадыры, кичээн гейлиг чорукка кижизидери	Билип алыры: орус дылдан улегерлеп алган состерни шын адап, номчуп, бижип ооредири	шын бижип билири		
25.	Катаптаашкын. Орус дылдан улегерлеп алган состер	1	катаптаашкын	Орус дылдан улегерлеп алган состерни шын адап, номчуп, бижип билирин катаптаары, словарь курлавырын байыдары, арыг-силиг болурунга кижизидери	Билири: Аас-биле домактар чогаадып билири, уннер болгаш ужуктерни ылгап билири. Билип алыры: орус дылдан улегерлеп алган состерни шын адап, номчуп, бижип ооредири	Аас-биле домактар чогаадып билири, уннер болгаш ужуктерни ылгап билири		
26.	Я деп ужуктуг состер	1	Чаа тема	Я деп ужук кирген состернин словарь курлавырын байыдары, шын адап, номчуп, бижип ооредири, чараш чуулге кижизидери	Билири: уннер болгаш ужуктерни ылгап билири. Билип алыры: Я деп ужук кирген состерни шын адап, номчуп, бижип ооредири.	Я деп ужук кирген состерни шын адап, номчуп, бижип билири		
27.	Ч/с. Чурукка чогаадыг «Хаялар» ар.40.	1	Чугаа сазырадылгазы	Уругларнын чугаазын сайзырадып чуруктар-биле ажыл чорудар. Уругларнын аас болгаш бижимел чугаазын сайзырадыры, чазыг чок бижири, кичээнгейлиг болурунга	Билири: Чогаадып алган домактарынын аразында харылзаазын болгаш домактарда состернин аразында харылзаазын шын тургузуп бижири. Кылып билири: ооренген дурумнерин бижимел чугаазынга ажылап билири.	Чогааткан чуулун бижикке илередип билири.		

				кижизидери.				
28.	Частырыглар-биде ажыл. Ч/с. Тест. Орус дылдан улегерлеп алган сосер	1	Каптааш кын	Орус дылдан улегерлеп алган сосерге билиин хынаары-биле практиктиг ажыл кууседир.	Билири: ооренген дурумнерин практика кырынга ажыглап билири. Кылып билири: Бодунун ажылын хынааш, унелеп билири.	Орус дылдан улегерлеп алган сосерни билири, шын бижилгези.		
29.	Э (е) деп ужуктуг сосер	1	Чаа тема	Кыска э (е)деп ужуктуг сосерни шын адап, дурумун сагып шын бижип ооредири, аас биле болгаш бижимел-биле домактар чогаадыры	Билири: кыска болгаш узун ажык уннерни адап, номчуп, бижип билири. Билип алыры: сос эгезинге болгаш ортузунга э(е)деп ужуктерни хереглээрин ооредири.	Сос эгезинге болгаш ортузунга э(е) шын адап, бижип, номчуп ооредир		
30.	Ё деп ужуктуг сосер	1	Чаа тема	ё деп ужук кирген сосерни шын номчуп, адап, бижип оорениринге чанчыктырар, ийи ун илередир дээрзинге практиктиг таныжылга	Билири: чурукка чугаа тургузуп билири, адаан сосер аразындан чаа унну ылгап ундурери. Билип алыры: ё деп ужук ийи ун илередир.	ё деп ужук кирген сосерни шын номчуп, адап, бижип билири		
31.	Ю деп ужуктуг сосер	1	Чаа тема	Ю деп ужук кирген сосерни шын номчуп, адап, бижип оорениринге чанчыктырар, ийи ун илередир дээрзинге практиктиг таныжылга	Билири: сосерден домактар тургузуп билири, адаан сосер аразындан чаа унну ылгап ундурери. Билип алыры: ю деп ужук ийи ун илередир.	Ю деп ужук кирген сосерни шын номчуп, адап, бижип билири		
32.	Ь демдектиг сосер	1	Чаа тема	Чымчак демдек (ь) тускай ун илеретпес,	Билири: ун-ужук анализин кууседип билири, ажык	Ун-ужук анализин кууседип билири,		

				ажык эвес уннерни чымчак кылдыр адаттынарын илередир деп билиндирери, сос курлавырын байыдары, уругларнын аас болгаш бижимел чугаазын сайзырадыры	эвес уннерни шын адап, деннээри. Кылып билири: орус дылдан улегерлеп алган чымчак демдек (ь) хереглээр состерни шын адап, номчуп, бижип билири.	ажык эвес уннернишын адап, деннээри; Орус дылдан улегерлеп алган чымчак демдек (ь) хереглээр состерни шын адап, номчуп, бижип билири		
33.	Диктант «Оореникчи Оюн-оол» ар.50	1	Билиин хынаары	Ооренип эрткен чуулун быжыглаарынга диктант бижидери	Билири: ооренген дурумнерин практика кырынга ажыглап билири. Кылып билири: Бодунун ажылын хынааш, унелеп билири.	Диктантыны шын, частырыглар чокка бижиирин чедип алыры		
34.	Частыргылар-биле ажыл. Слог.Состу слогтарга чарары	1	Чаа тема	Состе каш ажык ун барыл, ынча слог бар деп дурум-биле таныштырары, ону практика кырынга ажыглап ооредири, уругларнын аас чугаазын сайзырадыры, бодун культурлуг алдынарын кижизидери	Билири: домакта состерни шын тургузуп билири, номда мергежилгелерни кичээнгейлиг кууседири. Кылып билири: слогтар канчаар тургустунарынын дугайында билип алыры	Домакта состерни шын тургузуп билири, номда мергежилдерни кичээнгейлиг кууседип билири; Слогтар канчаар тургустунарынын дугайында билип алыры		
35.	Состерни кожурери	1	Чаа тема	Состу слог аайы-биле кожурер деп	Билири: состерни слогтаргачарып билири,	Состерни слогтарга чарып билири,		
36.	Состерни кожурери	1	Катаптаа шкын	дурум-биле таныштырары,	слогтардан состер тургузуп билири.	слогтардан состер чарып билири;		

				кожуреринин янзы-буру аргалары-биле таныштырар	Кылып билири: состерни кожуреринин аргаларын ажыглап билири.	Состерни кожуреринин аргаларын ажыглап билири		
37.	Ч/с. Ооредиглиг эдертиг «Дилги» ар.42. Состерни слогтарга кожурери	1	Чугаа сайзырад ылгазы	Номчаан чуулун аас болгаш бижимел аргалар-биле дамчыдып билири	Номчаан чуулун аас болгаш бижимел аргалар-биле дамчыдып билири	Эдертигни план ёзугаар бижип билири		
38.	Частыргылар-биле ажыл. Тыва алфавиттин ужуктери	1	Чаа тема	Тыва алфавиттин ужуктери-биле практиктиг таныжылга, алфавитте ужуктерни шын адаары, оон уjur-дузазы-биле таныштырары	Билири: ун болгаш ужукту ылгап билири. Кылып билири: алфавитте ужуктернин туружун, шын адаарын билиндирери	Ун болгаш ужукту ылгап билири. Алфавитте ужуктернин туружун, шын адаарын билиндирери		
39.	Тыва алфавиттин ужуктери	1	Катаптаа шкын					
40.	Хыналда диктант. «Удавас Чаа чыл болур».Ар.50	1	Билиин хынаары	Ооренип эрткен чуулун быжыглаарынга диктант бижидери	Билири: адаан чуулундыннап бижипбилири. Кылып билири: бодунун болгаш эжинин ажылын унелеп билири.	Диктантыны шын, частырыплар чокка бижиirin чедип алыры		
41.	Ч/с. Дужуруп бижилге «Чунгуда» ар.58	1	Чугаа сайзырад ылгазы	Чазыг чокка дужуруп бижип билирин, состерни шын кожурерин хынаар	Билири: ооренген дурумнерин практика кырынга ажыглап билири. Кылып билири: Бодунун ажылын хынааш, унелеп билири.	Состерни шын кожурери, чазыг чокка дужуруп бижиiri		
42.	Сос	1	Чаа тема	Чувелер болгаш оларнын аттарын	Билири: аас болгаш бижимел-биле домактар	Долгандыр турар чуулдерни адап		

				илередир сосстер- биле таныштырары.	чогаадып билири, дурумун ажыглап билири.	билири. Кым? Чуу? деп айтырыгларнын утказын билиндирери.		
43.	Кым? Чуу? деп айтырыгларга харыылаттынар сосстер. Чуве ады	1	Чаа тема	Кым? Чуу? деп айтырыгларны чувелер аттары илередир сосстерге	Кылып билири: домактын чугула кежигуннерин айтырыгларын барымдаалап тып билири, кол сос болгаш соглекчиниё адаан шыйып билири.			
44.	Кым? Чуу? деп айтырыгларга харыылаттынар сосстер. Чуве ады	1	Катптааш кын	шын салып билирин өөредери				
45.	Сосстерни болуктээри болгаш сосстерге айтырыгларны шын салыры	1	катаптааш кын	Сосстерни лексиктиг утказынын аайы- биле болуктээри, айтырыгларны шын салып билирин чедип алыры	Билири: аас болгаш бижимел-биле домактар чогаадып билири, дурумун ажыглап билири. Кылып билири: домактын чугула кежигуннерин айтырыгларын барымдаалап тып билири, кол сос болгаш соглекчинин адаан шыйып билири.	Сосстернин лексиктиг утказын сайгарып билири		
46.	Диктант «Инек кажаазы» ар.55 Кым? Чуу? деп айтырыгларга харыылаттынар сосстер.	1	Билиин хынаары	Ооренип эрткен чуулун быжыглаарынга диктант бижидери	Билири: адаан чуулундыннап бижипбилири. Кылып билири: бодунун болгаш эжинин ажылын унелеп билири.	Диктантыны шын, частырыглар чокка бижиirin чедип алыры		
47.	Частыргылар- биле ажыл. Сосстерни болуктээри	1	катаптааш кын	Ооренип эрткен темазын быжыглаар	Билири: адаан чуулундыёнап бижипбилири. Кылып билири: бодунун болгаш эжинин ажылын	Кылган частырыгларын сайгарып билири		

					унелеп билири.		
48.	Чувелерни коргузер сосстерни домак иштинден айтырыглар дузазы-биле коргузери	1	катаптааш кын	Чувелерни коргузер сосстерни домак иштинден айтырыглар дузазы-биле тып ооредири,	Билири: аас болгаш бижимел-биле домактар чогаадып билири, дурумун ажыглап билири. Кылып билири: домактын чугула кежигуннерин айтырыгларын барымдаалап тып билири, кол сос болгаш соглекчинин адаан шыйып билири.	Ооренген дурумнерин практика кырынга ажыглап билири. Домак иштинден чувелерни коргузер сосстерни тып билири	
49.	Ч/с эдэртиг «Инек кадарчызы» ар.46	1	Чугаа сайзырад ылгазы	Созулелдин утказын бижимел ажылга чазыг чокка илередип ооредири	Билири: чурукка хамаарыштыр аас болгаш бижимел-биле домактар тургузуп билири. Билип алыры: Домактарны шын тургузуп, бижик демдектерин сагып билирин катаптаары. Билири: аас болгаш бижимел-биле домактар тургузуп билири.	Аас болгаш бижимел чугаа сайзырадылгазы	
50.	Частырыглар-биле ажыл. Ч/с. Тест Кым? Чуу? деп айтырыгларга харыылаттынар сосстер.	1	Катаптааш кын	Кым? Чуу? Деп айтырыгларга харыылаттынар сосстерге билиин хынаары-биле практиктиг ажыл кууседир.	Билири: ооренген дурумнерин практика кырынга ажыглап билири. Кылып билири: Бодунун ажылын хынааш, унелеп билири.	Кым? Чуу? Деп айтырыгларга харыылаттынар сосстерни билири, шын бижилгези.	
51.	Кандыг? деп	1	Чаа тема	Кандыг? деп	Билири: чугаанын утказын	Чувелернин ылгавыр	

	айтырыгга харыылатгынар сосер. Демдек ады.			айтырыгга харыылатгынар удурланышкак уткалыг сосер-биле	дамчыдып билири, боттарынын хайгааралдарындан чувелернин ылгавыр демдектерин чугаалап билири.	демдектерин чугаазынга ажыглап билири. Удурланышкак уткалыг сосерни билип алыры		
52.	Демдек адын домак иштинден тывары. Удурланышкак уткалг сосер.	1	Катаптаа шкын	таныштырар, оларны оске сосерден ылгап билирин чедип алыры	Билип алыры: чувелернин шынарын, демдээн, хемчээлин, хевирин коргузер сосерни ылгап билири.			
53.	Чувелернин ылгавыр демдектерин коргузер сосерни шингээди алганынга быжыглаашкын	1	катаптааш кын	Кандыг? деп айтырыгга харыылаар сосер дугайында алган билиглерин быжыглаар	Билири: ооренген дурумнерин практика кырынга ажыглап билири. Билип алыры: чувелернин ылгавырлыг демдектерин оске сосерден ылгап билири, чугаа иштинден тып билири.	Ооренген дурумнерин практика кырынга ажыглап билири. Чувелернин ылгавырлыг демдектерин оске сосерден ылгап билири, чугаа иштинден тып билири		
54.	Ч/с. Тест. Демдек ады	1	катаптааш кын	Кандыг? Деп айтырыгга харыылатгынар сосерге билиин хынаары-биле практиктиг ажыл кууседир.	Билири: ооренген дурумнерин практика кырынга ажыглап билири. Кылып билири: Бодунун ажылын хынааш, унелеп билири.	Кандыг? Деп айтырыгга харыылатгынар сосерни билири, шын бижилгези.		
55.	Канчап тур? деп айтырыгга харыылатгынар сосер. Кылыг	1	Чаа тема	Чувелернин кылдыныын коргузер сосер дугайында	Билири: сюжеттиг чурукка чугаа тургузуп билири. Кылып билири: чувелернин кылдыныын	Чувелернин кылдыныын коргузер сосер дугайында		

	созу			таныштырар, оларны практика кырынга ажыглап билирин ооредири	коргузер состернин ужур-утказын билиндирери	таныштырар, оларны практика кырынга ажыглап билири		
56.	Канчанган? Канчаар? Канчап тур? деп айтырыгларга харыылатгынар состер.	1	Чаа тема	Чувелернин кылдыныын коргузер состер дугайында таныштырар, оларны практика кырынга ажыглап билирин ооредири	Билири: кым? чуу? кандыг? канчап тур? деп айтырыгларга харыылаар состерни ылгап билири Кылып билири: чувелернин кылдыныын коргузер состерни домак иштинден тып билири.	Чувелернин кылдыныын коргузер состер дугайында таныштырар, оларны практика кырынга ажыглап билири		
57.	Канчанган? Канчаар? Канчап тур? деп айтырыгларга харыылатгынар состер.	1	Катаптаа шкын	Ооренип эрткен чуулун хынаарыга диктант бижидери	Билири: ооренген дурумнерин практика кырынга ажыглап билири. Кылып билири: Бодунун ажылын хынап билири.	Диктантыны шын, частырыглар чокка бижирин чедип алыры		
58.	Диктант «Тооруктап чордум» ар.57	1	Билиин хынаары	Кижилернин адын болгаш фамилиязын улуг ужук-биле бижиир дээрзин билиндирер, хуу болгаш ниити атта-биле таныштырар	Билири: бодунун болгаш чоок кижилеринин дугайында чугаа тургузуп билири. Кылып билири: чаа ооренген дурумун практика кырынга	Бодунун болгаш чоок кижилеренин дугайында чугаа тургузуп билири. Чаа ооренген дурумун практика кырынга ажыглап		
59.	Частырглар-билде ажыл. Чувелернин шынар демдээн, кылдыныын коргузер состер.	1	Катптааш кын					
60.	Ат болгаш фамилияга улуг ужук	1	Чаа тема					

61.	Ч/с. Дужуруп бижилге «Чаъс» ар96. Хуу аттарга улуг ужуктерни бижиири	1	Чугаа сайзырад ылгазы	Самбырадан чазыг чокка дужуруп бижиирин чедип алыры	ажыглап ооредири.	ооредир. Ужуктерни шын тудуштуруп билири, хуу аттарны шын бижиири		
62.	Частырыглар-биле ажыл. Хуу аттарга улуг ужуктерни бижиири	1	Катаптаа шкын					
63.	Азырал амытаннарнын аттарынга улуг ужук	1	Чаа тема	Азырал амытаннарнын хуу болгаш ниити аттарын ылгап билири, хуу аттарны улуг ужук-биле бижиири	Билири: азырал амытаннар дугайында чугаа тургузуп билири. Билип алыры: азырал амытаннарнын хуу аттарын билири.	Азырал амытаннар дугайында чугаа тургузуп билири. Азырал амытаннарнын хуу аттарын билири		
64.	Азырал амытаннарнын аттарынга улуг ужук	1	Катаптаа шкын					
65.	Ч/с. Тест. Азырал амытаннарнын аттарынга улуг ужук	1	чугаа сайзырад ылгазы					
66.	Чуртгар, хоорайлар, суурлар, кудумчулар, хемнер аттарынга улуг ужук	1	Чаа тема	Географтыг аттарга улуг ужукту хереглээрин таныштырары, дыл-домаан сайзырадыры	Билири: бодунун чурттап турар черинин дугайында чугаа тургузуп билири. Билип алыры: географтыг аттарга улуг ужукту бижиири.	Бодунун чурттап турар черинин дугайында чугаа тургузуп билири		
67.	Чуртгар, хоорайлар, суурлар, кудумчулар,	1	Катаптаа шкын					

	хемнер аттарынга улуг ужук							
68.	Диктант «Чайлагда» ар.62	1	Билиин хынаары	Ооренип эрткен чуулун хынаарыга диктант бижидери	Билири: ооренген дурумнерин практика кырынга ажыглап билири. Кылып билири: Бодунун ажылын хынап билири.	Диктантыны шын, частырыглар чокка бижирин чедип алыры		
69.	Частырглар-биле ажыл. Торел сосстер.	1	Чаа тема	Торел сосстер деп чүл дээрзин практика кырынга коргүзүп, оларның ылгавыр демдектерин билиндирер	Билири: самбырада бижээн домактарны шын, аянныг номчууру, сосстернин домейлешкек кезээн эскерери. Кылып билири: торел сосстерниё утказын билип алыры, оларнин ниити кезээн тып ооренири.	Торел сосстер-биле таныжары, лексиктиг утказын сайгарары		
70.	Торел сосстерни домак иштинден тывары	1	Катаптаа шкын					
71.	Хыналда диктант «Эм» ар.68	1	Билиин хынаары	Эм деп темага билиглерин хынап хыналда ажыл күүседир	Билири: ооренген дурумнерин практика кырынга ажыглап билири. Кылып билири: Бодунун ажылын хынап билири	Диктантыны чазыг чокка шын бижири, каллиграфияны сагыыры		
72.	Частырыглар- биле ажыл. Торел сосстер	1	Катапташ кын	Торел сосстер деп чүл дээрзин практика кырынга коргүзүп, оларның ылгавыр демдектерин билиндирер	Билири: самбырада бижээн домактарны шын, аянныг номчууру, сосстернин домейлешкек кезээн эскерери. Кылып билири: торел сосстерниё утказын билип алыры, оларнин ниити кезээн тып ооренири.	Торел сосстер-биле таныжары, лексиктиг утказын сайгарары		
73.	-ла,-ле,-на,-не деп	1	Чаа тема	- ла, - ле, - на, - не	Билири:кол сос болгаш	Артынчыларны шын		

	артынчы состерни шын бижири			деп состерни мурнунда турар созунге дефис демдек-биле (-) тудуштуруп бижиirin билиндирер.	соглекчини тып билири. Кылып билири: артынчы состерни шын бижип ооредири.	бижип билири		
74.	ла,-ле,-на,-не деп артынчы состерни шын бижири	1	Катаптаа шкын					
75.	Ч/с. Ооредиглиг эдэртиг «Куштар» ар.59	1	Чугаа сайзырад ылгазы	Номчаан чуулун аас болгаш бижимел аргалар-биле дамчыдып билири	Эдэртигни план езугаар бижип билири	Эдэртигни план езугаар бижип билири		
76.	Частырыглар-биле ажыл. -даа деп состу шын бижири	1	Чаа тема	-даа деп состу мурнунда турар созунге дефистеп бижиirin билиндирер	-даа деп состу шын бижип ооредири	-даа деп состу шын бижип билири		
77.	-даа деп состу шын бижири	1	Катаптаа шкын					
78.	Домак. Тонген тонген бодалдарны илередир	1	Чаа тема	Домак деп чул, домакты баштайгы сөзүн улуг ужук-биле эгелеп бижиир, домак тонерге улуг секти салыр дээрзин быжыглап, мергежилгелер чорудар. Домакта кымның азы чунуң дугайында чугаалап турарын илередир.	Домакты бижикке шын демдеглеп билири. Домактың утказын илередип билири.	Домакты бижикке шын демдеглеп билири. Домактың утказын илередип билири.		
79.	Домакта состернин харылзаазы	1	катаптааш кын	Туружу шын эвес бердинген состерден домактар тургузуп	Домакты бижикке шын демдеглеп билири. Домактың утказын	Домактарны созүглелден тып билири, шын		

	болгаш домакты делгередири			ооредир. Домактарны	илередиб билири.	тургузары.		
80.	Созуглел. Созуглелдин болуктээшкини	1	Катаптаа шкын	созуглел иштинден тывары.				
81.	Ч/с. Тест «Домак»	1	Чугаа сайзырадылгазы	.Домак дугайында уругларнын алган билиглерин хынаары	Билиглерин практика кырынга ажыглап, түннеп, болуглеп билири	Билиглерин практика кырынга ажыглап, түннеп, болуглеп билири		
82.	Домактын чугула кежигуннери кол сос болгаш соглекчи	1	Чаа тема	Тус-тузунда онзагай демдектеринге үндезилээш, кол сос болгаш соглекчи – домактын чугула кежигуннери болур деп уругларга билиндирер; чугаазын, кичээнгейин, билиин сайзырадыр; бот ажылга, найбылга кижизидер	Билири: аас болгаш бижимел-биле домактар чогаадып билири, дурумун ажыглап билири. Кылып билири: домактын чугула кежигуннерин айтырыгларын барымдаалап тып билири, кол сос болгаш соглекчиниё адаан шыйып билири.	Кол сос, соглекчини тодарадып билири.		
83.	Кол сос соглекчи домактын чугула кежигуннери. Домак сайгарылгазы	1	катаптааш кын	Кол сос болгаш соглекчи – домактын чугула кежигуннери деп билигни ханыладыр. Кол сос	Билири: аас болгаш бижимел-биле домактар чогаадып билири, дурумун ажыглап билири. Кылып билири: домактын	Домак иштинден кол сосу болгаш соглекчини тып шыдаары.		
84.	Кол сос соглекчи домактын чугула кежигуннери. Домак сайгарылгазы	1	катаптааш кын	болгаш соглекчиден тургустунган домактарны айтырыглар дузазы-биле делгередири. Айтырыгларны	чугула кежигуннерин айтырыгларын барымдаалап тып билири, кол сос болгаш соглекчинин адаан шыйып			

				состерге шын салып билири.	билири.			
85.	Хыналда диктант «Чары мунганым» ар.70	1	Билиин хынаары	Домакта состерниң харылзаазының дугайында билиглеринге хыналда ажыл күүседери	Созуглелди дыннап бижирде, шын бижилгенин дурумнерин ажыглап билири	Созуглелди дыннап бижирде, шын бижилгенин дурумнерин ажыглап билири		
86.	Частырыглар-бидле ажыл. Кол сос соглекчи домактын чугула кежигуннери	1	катаптааш кын	Кол сос болгаш соглекчи – домактын чугула кежигуннери деп билигни ханыладыр. Кол сос болгаш соглекчиден тургустунган домактарны айтырыглар дузазы-биле делгередир. Айтырыгларны состерге шын салып билири.	Билири: аас болгаш бижимел-биле домактар чогаадып билири, дурумун ажыглап билири. Кылып билири: домактын чугула кежигуннерин айтырыгларын барымдаалап тып билири, кол сос болгаш соглекчинин адаан шыйып билири.	Домак иштинден кол состу болгаш соглекчини тып шыдаары.		
87.	Ч/с. Чогаадыг «Час»	1	Чугаа сайзырад ылгазы	Чогаадыгны шын бижиринге чанчыктырар; аас болгаш бижимел чугаазын сайзырадыры	Чурукка чогаадыг бижип билири	Чурукка чогаадыг бижип билири		
88.	Частырыглар-биле ажыл. Домак сайгарылгазы	1	Катаптааш кын	Кол сос болгаш соглекчи – домактын чугула кежигуннери деп билигни ханыладыр. Кол сос болгаш соглекчиден	Билири: аас болгаш бижимел-биле домактар чогаадып билири, дурумун ажыглап билири. Кылып билири: домактын чугула кежигуннерин	Домак иштинден кол состу болгаш соглекчини тып шыдаары.		

				тургустунган домактарны айтырыглар дузазы- биле делгередир. Айтырыгларны состерге шын салып билири.	айтырыгларын барымдаалап тып билири, кол сос болгаш соглекчинин адаан шыйып билири.			
89.	Ч/с. Онаалгалыг дужуруп бижилге «Алдын кус» ар.134	1	Чугаа сайзырад ылгазы	Самбырадан чазыг чокка дужуруп бижиирин чедип алыры	Домактын чугула кежигуннерин ылгап билири, каллиграфияны сагыры	Домактын чугула кежигуннерин ылгап билири, каллиграфияны сагыры		
90.	Частырыглар- биле ажыл. Домак сайгарылгазы	1	Катаптаа шкын	Кол сос болгаш соглекчи – домактың чугула кежигуннери деп билигни ханыладыр. Кол сос болгаш соглекчиден тургустунган домактарны айтырыглар дузазы- биле делгередир. Айтырыгларны состерге шын салып билири.	Билири: аас болгаш бижимел-биле домактар чогаадып билири, дурумун ажыглап билири. Кылып билири: домактын чугула кежигуннерин айтырыгларын барымдаалап тып билири, кол сос болгаш соглекчинин адаан шыйып билири.	Домак иштинден кол состу болгаш соглекчини тып шыдаары.		
91.	Улуг сек, айтырыг болгаш кыйгырыг демдектери	1	Чаа тема	Домактың соолунге улуг секти болгаш айтырыг демдээн салыры. Домактарны тус-тузунда шын номчуп ооредир.	Делгеренгей болгаш делгеренгей эвес домактар дугайында эге билиглер- биле таныштырары, аас болгаш бижимел-биле домактар чогаадып билири	Домактарны шын номчууру, бижири.		
92.	Улуг сек, айтырыг болгаш кыйгырыг демдектери	1	Катаптаа шкын					

93.	Улуг сек, айтырыг болгаш кыйгырыг демдектери	1	Катаптаа шкын					
94.	Хыналда диктант «Чагаа» ар.74.	1	Билиин хынаары	Домактын чугула кежигүннеринге билиглерин хынаар.	Созүглелди дыңнап бижири, бижилгенин дурумнерин ажыглап билири	Созүглелди дыңнап бижири, бижилгенин дурумнерин ажыглап билири		
95.	Частырыглар- биле ажыл.Домак дугайында быжыглаашкын.	1	Катаптаа шкын					
96.	Ч/с.Эдертиг «Анчы» ар70.	1	Чугаа сайзырад	Номчаан чуулун аас болгаш бижимел	Созүглелдин утказын эдерти бижип билири, каллиграфияны сагыыры	Созүглелдин утказын эдерти		
97.	Частырыглар- биле ажыл. Домак сайгарылгазы	1	ылгазы	аргалар-биле дамчыдып билири		бижип билири, каллиграфияны сагыыры		
98.	Чыл дургузунда ооренгенин катаптаары. Уннер болгаш ужуктер	1	катаптааш кын	Уннер болгаш ужуктер дугайында катаптаар	Ажык болгаш ажык эвес үннер биле ужуктерни ылгап билири	Ажык болгаш ажык эвес үннер биле ужуктерни ылгап билири		
99.	Слогтар. Состу кожурери	1	катаптааш кын	Состерни шын слогтап, кожүрүп билирин катаптаары.	Состерни шын кожүрүп бижири.	Состерни шын кожүрүп бижири.		
100	Хыналда диктант «Час» ар.74	1	Билиин хынаары	Ооренип эрткен темаларына билиин хынаары, диктантыны шын, чазыг чокка бижири	Состерни шын бижиридин дурумнери	Состерни шын бижиридин дурумнери		
101	Частырыглар-биде	1	Билиин	Ооренип эрткен	Тест-биле бот-тускайлан,	Тест-биле бот-		

	ажыл. Чыл дургузунда ооренген темаларында тест.		хынаары	темаларында билиин хынаары, ажылды бот-тускайлан сайгарып, шын харыыны шилирин катаптаары; кичээнгейлиг, арыг- силиг чорукка кижизидери	даалгаларын шын сайгарып кууседири	тускайлан, даалгаларын шын сайгарып кууседири		
102	Частырыглар – биле ажыл. Домактын чугула кежигуннери.	1	катаптааш кын	Домактын чугула кежигуннерин катаптаар.	Домактын чугула кежигуннерин тып билири	Домактын чугула кежигуннерин тып билири.		